

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1871-10-20)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1871-10-20)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)*, Karl Schønbergs Forlag, s. 258. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-002-shoot-L0022522300020096.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Laub til Martensen.
Viborg, 20. October 1871.*

Kjære Biskop Martensen! Deres sidste kjærkomne og indholdsrige Brev, som jeg endnu ikke har takket Dem for, var endnu bleven liggende ubesvaret, indtil jeg om 8 Dage kommer tilbage fra en Visitas-Restance, hvormed jeg imorgen skal begynde, dersom jeg ikke igaar havde faaet Ministeriets Skrivelse i Anledning af det brittiske Bibelselskabs gjentagne Forlangende. Hvad Ministeriet vil gjøre ved denne Sag, er jo sagt temmelig tydeligt; men jeg kan ikke see, at der er Anledning til at svare anderledes end forrige Gang. Det vil dog blive en Usandhed at kalde en Udgave af den autoriserede danske Bibeloversættelse uden Apokrypherne „den ganske hellige Skrit“, saaledes som den er autoriseret i Danmark, ikke at tale om det Uværdige i, at et engelsk Selskab skal ved sine Penge dominere i Danmark. — — —

Hvad Brøchner har skrevet som Indledning til et Angreb paa Deres Ethik, den „christelige“ Ethik, kan jeg herovre ikke faae fat paa; ellers havde jeg dog Lyst til at læse det, endskjøndt De har givet mig en aldeles forstaaelig Forestilling om, hvad han mener, og hvor han vil hen. Det er sørgeligt, om denne Mand skulde faae stor Betydning for den studerende Ungdom; forøvrigt kunne Angreb fra denne Side neppe regnes til de farligste, hvor man endnu vil holde paa Christendom. Men det maa vel mere og mere komme dertil, at der slet ingen Forhandling kan finde Sted imellem Anskuelser, som udgaae fra aldeles modsatte Sider. At De her vil tie, er forstaaeligt, eller kun svare med at fortsætte, som De har begyndt. — — —

Schellings Levnet i Breve har jeg læst med stor s. 259 Interesse. Vel ere der Partier, som have trættet mig eller undertiden været mig uhyggelige, naar de udelukkende dreiede sig om Polemik, om at faae den i Gang osv., uden at Polemikens Gjenstand kom frem, eller naar Schellings overmodige Pirrelighed var nær ved at skille ham ved alle hans Venner. Senere kommer en Tid, hvor et Mismod næsten faaer Herredømmet, og mange Breve ere næsten kun Klager over, at udvortes Forhold og Helbred standse det Arbeide, som hans hele Liv tilhører. Men denne Modsætning, den temmelig pludselige Overgang fra en næsten eventyrlig Productivitet til en ligesaa usædvanlig Taushed og Indesluttethed, som ikke er en Lediggang, men Arbeiden og Kjæmpen indad, og som ender med, at Afslutningen maa overlades til en Anden, — hører dog til det Interessanteste i Schellings Liv. Og mon jeg feiler, naar det forekommer mig, at denne Overgang i hans indre Liv falder sammen med en Forandring i hans ydre Liv? at Overgangen eller Fremgangen i hans System skeer paa samme Tid, som han kommer ind i Familielivet, tydeligst ved hans første Kones Død, — thi dette Ægteskabs Begyndelse hører endnu til hans første (vilde) Periode, — og kommer tilorde i hans Breve til Georgii (i Anledning af Tybinger-forelæsningerne), efterat ogsaa denne havde mistet sin Kone. Dersom jeg her seer ret, saa er dette et Bilag til, hvad De har yttret om Sammenhængen imellem Philosophernes System og deres personlige Existens. Disse Breve til Georgii have i høj Grad interesseret mig, især det som er skrevet paa Paaskedag 1811, og indeholder et argumentum ad hominem for Schellings Lære om Naturens og Legemlighedens Betydning, og hvor det energiske Udtryk forekommer: Kunde vi være s. 260 Guds sande Børn, naar vi ikke vare hans Kjød og Blod?

Jeg venter nu paa at faae fra Zeuthen Baaders Dagbøger; skulde han ikke have dem ved Haanden, benytter jeg Deres gode Tilbud. Imidlertid beskæftiger jeg mig endnu lidt mere med Schelling, saaledes som det Sidstlæste har givet Anledning til. Det saalænge Ventede: „Die Weltalter“, skulde egentlig være det Nærmeste; men det er jo kun bleven et Fragment og hører vel mere til Enden end til Overgangen, hvorover jeg især længtes efter Lys, og dette maatte vel især findes i Skriftet imod Jacobi, der kom som et Tordenslag midt ind i hans Tausheds Tid. Her mærker man „Løvens Tænder og Kløer,“ men ogsaa Løven selv; man kan ikke Andet end rives med. At Mynster med sin Kjærlighed til Jacobi har faaet et andet Indtryk af dette Skrift, kan man tænke sig og ikke undre sig over. Men skulde ikke et Sted som Apostrophen til Claudius have gjort Indtryk paa ham og ladet ham forstaae, at Schellings Vrede var ikke uden Grund? — — — Saa har jeg ogsaa læst den Samtale, De gav mig Anviisning paa ^{*)}, men kan nu kun sige Dem, at jeg maa læse den igjen, at den har tiltrukket mig meget, første Deel ligemeget ved Indholdet og den skjønne Form, sidste Deel ved sin Rigdom paa begyndende Tanker, hvormed man dog bliver staaende som foran en Stjernehimmel uden at kunne naae Bunden. Jeg kommer senere igjen til denne Gjenstand. Tak for Deres Venskab!

Deres O. Laub.